

Raportul anual al Departamentului de Stat privind drepturile omului constata deficiente ale României în multiple domenii

Departamentul de Stat american a publicat luni raportul anual pentru 2022 privind situatia drepturilor omului în lume; referitor la România, se constata persistenta unor probleme legate de coruptie, fraudă, mita sau cenzura, precum si în alte domenii.

Practicile de coruptie au ramas larg raspândite în România, în pofida mai multor urmariri penale importante. În cursul anului 2022 au existat numeroase rapoarte privind coruptia guvernamentala, uneori cu presupusa impunitate. O hotarâre a Înaltei Curti cu privire la raspunderea penala a avut ca rezultat reducerea termenului de prescriptie pentru un numar semnificativ de cazuri de coruptie si de crima organizata, inclusiv cazuri în care au fost implicati fosti ministri.

Coruptia si utilizarea necorespunzatoare a fondurilor publice au fost larg raspândite, uneori cu implicarea fondurilor europene. Fostul ministru român al turismului Elena Udrea, care a fost extradata din Bulgaria în România în iunie, a fost condamnată în aprilie la sase ani de închisoare pentru coruptie în asa-numitul dosar Gala Bute. Udrea, o apropiata a fostului presedinte Traian Basescu, a încercat sa fuga din România înainte de verdictul asteptat în cazul sau, dar a fost retinuta de politia bulgara la granita.

Un alt exemplu retinut în raportul american este condamnarea primarului Cristian Popescu-Piedone la patru ani de închisoare pentru abuz în serviciu în cazul eliberarii autorizatiilor de functionare pentru clubul Colectiv.

Ca o recunoastere a progreselor înregistrate de România în combaterea coruptiei de la aderarea sa la UE în 2007, Comisia Europeana a recomandat, în raportul sau din noiembrie privind Mecanismul de cooperare si verificare, încetarea monitorizarii obligatorii a cadrului statului de drept din România, se consemneaza în documentul Departamentului de Stat al SUA.

Raportul mai retine ca Directia Nationala Anticoruptie a lansat mai multe investigatii privind fraudele în domeniul achizitiilor publice legate de achizitionarea de echipamente de protectie personala si de ventilatoare în timpul pandemiei de COVID-19. În septembrie 2021, Directia Nationala Anticoruptie a lansat, de asemenea, o investigatie privind posibila utilizare abuziva a fondurilor publice pentru decizia guvernului de a achizitiona 120 de milioane de doze de vaccin COVID pentru o populatie adulta de aproximativ 14 milioane de persoane. La sfârșitul anului 2022, ancheta era în curs de desfasurare.

În capitolul referitor la refuzul unui proces public echitabil, raportul american aminteste de demiterea judecatorului pro-reforma Cristi Danilet de catre Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) în decembrie 2021, pentru o presupusa "conduita necorespunzatoare pe rețelele de socializare". Societatea civila si formatorii de opinie au considerat ca Danilet a fost de fapt înlaturat pentru ca a criticat în mod vocal modificarile controversate si favorabile coruptiei aduse legilor justitiei în timpul guvernarii anterioare conduse de Partidul Social Democrat. Pe parcursul anului, CSM l-a exclus pe Danilet din profesie de înca doua ori, în mai si în iulie. El a facut apel la toate cele trei decizii la Înalta Curte, dar a ramas în continuare cu interdictia de a practica avocatura si nu va primi niciun salariu pâna la solutionarea cazurilor împotriva sa. În decembrie 2022, Înalta Curte de Casatie si Justitie a anulat prima decizie a CSM de excludere a lui Danilet si a înlocuit-o cu un avertisment.

Potrivit raportului anual al UE privind statul de drept, publicat în iulie, dispozitiile legale privind sanctiunile disciplinare si punerea în aplicare a acestora au continuat sa ridice îngrijorari cu privire la independenta sistemului judiciar. Competentele extinse si lipsa de responsabilitate a inspectorului judiciar sef au ramas un motiv de

îngrijorare, consemneaza raportul Departamentului de Stat.

În ceea ce privește cenzura sau restricțiile de conținut pentru mijloacele de informare în masă, inclusiv pentru media online, documentul releva că, potrivit Radio Europa Libera, în primele șapte luni ale anului, principalele două partide politice aflate la guvernare, Partidul Social Democrat și Partidul Național Liberal, au cheltuit împreună peste 10 milioane de euro (10,7 milioane de dolari) în contracte cu anumite instituții media care au avut în principal o acoperire proguvernamentală și au evitat subiecte de interes public care ar fi putut stânjeni guvernul, în majoritatea cazurilor fără să se menționeze că era vorba de publicitate politică. Presa independentă a raportat că astfel de practici au fost utilizate în cursul anului, precum și în 2021, și că guvernul ar fi cheltuit peste 12 milioane de euro (12,84 milioane de dolari) pe cheltuieli media nedeclarate în întregul an 2021. Reporteri independenți și ONG-uri de media au susținut că finanțarea a dus la cenzura și autocenzura guvernului și a avut ca efect oprirea criticilor din partea presei, dezinformarea publicului și afectarea gravă a pietei media prin concurența neloială.

Raportul privind drepturile omului, pe care Departamentul de Stat al SUA îl realizează de aproape 50 de ani, cuprinde rapoarte de țară privind practicile în domeniu, acoperind drepturile individuale, civile, politice și ale muncitorilor recunoscute la nivel internațional, așa cum sunt prevăzute în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în alte acorduri internaționale. Departamentul de Stat al SUA prezintă Congresului rapoarte despre toate țările care primesc asistență și toate statele membre ale Organizației Națiunilor Unite, în conformitate cu Legea privind asistența externă din 1961 și cu Legea comerțului din 1974.

Potrivit site-ului Departamentului de Stat, rapoartele individuale din 2022 acopera 198 de țări și teritorii, oferind informații exacte și obiective bazate pe relatări credibile ale evenimentelor care au avut loc pe parcursul anului trecut. Aceste rapoarte sunt întocmite de către angajații Departamentului de Stat al SUA din Washington, D.C., și de la misiunile SUA din întreaga lume.

Unele dintre rapoarte evidențiază încălcări și abuzuri record prin amploarea și gravitatea lor. Războiul pe scară largă al Rusiei împotriva Ucrainei, care a început în februarie 2022, a dus la morți și distrugeri masive, fiind raportate cazuri în care membri ai forțelor rusești au comis crime de război și alte atrocități, inclusiv execuții sumare ale civililor și violență bazată pe gen, inclusiv violență sexuală împotriva femeilor și copiilor. În Iran, regimul a răspuns cu brutalitate și violență la protestele pasnice din întreaga țară în urma morții tragice a tinerei Mahsa Jina Amini în timp ce se afla în custodia așa-numitei "poliții a moralității". Raportul de țară din acest an documentează în detaliu represiunea violentă a regimului iranian și negarea continuă a drepturilor universale ale omului și a libertăților fundamentale ale poporului iranian, inclusiv a libertăților de exprimare și de religie sau credință, evidențiază secretarul de stat american, Antony Blinken, în prefata raportului.

Raportul poate fi consultat la adresa de internet

<https://www.state.gov/reports/2022-country-reports-on-human-rights-practices/>.